

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'פד

ערב שבת קודש
פרשת אמור
י"ב באייר התשע"ה

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ב באייר ה'תשע"ה - י"ט באייר ה'תשע"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ב באייר	הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק ח-י.	הל' שבת פרק ל.	מ"ע קיט.
ש"ק	י"ג באייר	פרק יא. הלכות בכורים.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	הל' עירובין.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קלא. קכה.
א'	י"ד באייר	פרק ג-ה.	פרק ב.	מל"ית קמט [קפאח : קמח]. מ"ע קלב.
ב'	ט"ו באייר	פרק ו-ח.	פרק ג.	מ"ע קלג. קמג. קמד.
ג'	ט"ז באייר	פרק ט-יא.	פרק ד.	מ"ע פ. פא.
ד'	י"ז באייר	פרק יב. הלכות שמיטה ויובל.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ה.	מ"ע פב. קלה. מל"ית רכ. רכא. רכב.
ה'	י"ח באייר	פרק ג-ה.	פרק ו.	מל"ית רכג. מ"ע קלד. קמא. מל"ית רל. רלא.
ו'	י"ט באייר	פרק ו-ח.	פרק ז.	מ"ע קמ. קלו. קלז. מל"ית רכד. רכה. רכו.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
7.46	7.20.5	1.12	12.38	9.15	6.03	5.01	4.37	3.40	ו', י"ב באייר
7.47	7.21.2	1.12	12.38	9.14	6.02	5.00	4.36	3.39	ש"ק, י"ג באייר
7.48	7.21.9	1.12	12.38	9.14	6.01	4.59	4.35	3.37	א', י"ד באייר
7.48	7.22.6	1.12	12.38	9.13	6.00	4.58	4.34	3.36	ב', ט"ו באייר
7.49	7.23.3	1.11	12.38	9.13	5.59	4.57	4.33	3.34	ג', ט"ז באייר
7.50	7.24.0	1.11	12.38	9.12	5.58	4.56	4.31	3.33	ד', י"ז באייר
7.51	7.24.8	1.11	12.38	9.12	5.57	4.55	4.30	3.32	ה', י"ח באייר
7.52	7.25.5	1.11	12.37	9.11	5.57	4.54	4.29	3.30	ו', י"ט באייר

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטיין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ
8:00	7:00	8:02	6:51	8:01	6:59	8:01	6:51	8:00	7:00
8:06	7:05	8:08	6:56	8:07	7:04	8:07	6:56	8:06	7:05

עורך אחראי: לוי צחק שייקביץ • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף צחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יור: הרב יוסף צחק הכהן אהרונב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il אינטרנט: chabad@chabad.org.il דואר אלקטרוני: ISSN 0793-7474

ה'גל' שנעשה על-ידי פנימיות התורה

עתה הזמן לבירור הניצוצות הכי אחרונים והיציאה מהגלות אל הגאולה, ולכן לימוד פנימיות התורה הכרחי גם לאנשים פשוטים, ורק בכוחה אפשר לברר את העולם ולהישאר מובדל ממנו • צאתו לשדה של אדמו"ר האמצעי בל"ג בעומר היתה ירידה, אולם מטרתה – כיבוש העולם, וכך תובעים גם מחסידים • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

הגל הזה ואם אתה לא תעבור אלי את הגל הזה גו' לרעה⁷.

והנה, בעניין רדיפת לבן אחרי יעקב, איתא בספרים⁸ שהטעם האמיתי הוא [לא כפי שדמה לבן שרודף אחרי יעקב כדי להרע לו ח"ו, אלא] לפי שבסיום עבודתו של יעקב בחרן נשארו אצל לבן ניצוצות קדושה שעדיין לא נתבררו על-ידי יעקב, ולכן רדף לבן אחרי יעקב, ליתן לו ניצוצות הקדושה האחרונים שנשארו אצלו, כדי שיוגמר בירור והעלאת ניצוצות הקדושה.

ודוגמתו בימינו אלה – עקבתא דמשיחא, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹ ש"הנה זה עומד אחר כתלנו"¹⁰ – שלאחרי העבודה בבירור ניצוצות הקדושה בכל הגלויות עד לגלות זה האחרון, צריך להיות בירור הניצוצות הכי אחרונים (על דרך ובדוגמת בירור הניצוצות האחרונים בעת היציאה מחרן), ואז יקויים היעוד¹¹ "את רוח הטומאה אעביר מן

א. על-פי מאמר רז"ל¹ "ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא", מובן, שגם ענינו של ל"ג בעומר מרומז בתורה.

בתורת החסידות הובאו שני רמזים על ל"ג בעומר: א) בפסוק² "עד הגל הזה"³, ב) בפסוק⁴ "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך"⁵ – "גל" אותיות ל"ג (בעומר).

ויש לומר, שבזה מרומז גם גודל ההכרח בלימוד והפצת תורת החסידות (ענינו של ל"ג בעומר, מתן תורה של פנימיות התורה⁶) בימינו אלה דווקא, כדלקמן.

ב. ובהקדמה:

"הגל הזה עד" – נאמר כאשר לבן השיג את יעקב ברדפו אחריו, שאז, "ויקחו אבנים ויעשו גל גו' ויקרא לו לבן יגר שהדוּתא ויעקב קרא לו גלעד גו' הגל הזה עד גו' אם אני לא אעבור אליך את

(7) ויצא לא, מו ואילך.

(8) אור המאיר – הובא ונת' באוה"ת ויצא (כרך ה) תתסט, א ואילך. לקו"ש חט"ו ס"ע 260 ואילך.

(9) ראה סה"ש תרצ"ט ע' 316. תש"א ע' 81. ועוד.

(10) שה"ש ב, ט.

(11) זכרי' יג, ב.

(1) ראה תענית ט, א. זה"ג רכא, א.

(2) ויצא לא, נב.

(3) סידור (עם דא"ח) שער הל"ג בעומר דש, ג ואילך.

(4) תהלים קיט, יח.

(5) המשך חייב אדם לברך תרל"ח פכ"ה.

(6) המשך תרס"ו ע' ריט.

הארץ", בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

ג. וכיון שנמצאים בסיום הגלות ומבררים הניצוצות הכי אחרונים – מוכן גודל ההכרח בגילוי והפצת פנימיות התורה:

בדורות שלפני כן היו יכולים לדחות ("אפלייגן") לימוד פנימיות התורה מתוך טענה שזוהו לימוד ששייך לצדיקים, בעלי מדריגה וכו' – אף שגם אז היתה זו טענה שאינה אמיתית; אבל בימינו אלה, כשיוצאים מהגלות (חרן) אל הגאולה, וצריכים להשלים הניצוצות הכי אחרונים – צריך להיות הפצת פנימיות התורה באופן שגם אנשים פשוטים יעסקו בלימוד פנימיות התורה.

וכמודגש בפעולת כ"ק מו"ח אדמו"ר בהפצת תורת החסידות בתקופה האחרונה:

הבעל שם טוב והמגיד פעלו וגילו את כללות שייכות פנימיות התורה לכל בני ישראל. אדמו"ר הזקן פעל וגילה שגם השגת פנימיות התורה שייכת לכל בני ישראל (דלא כשיטה שהיתה מקובלת עד אז ש"צדיק באמונתו יחיה"¹², אל תקרי יחיה אלא יחיה¹³). וכ"ק מו"ח אדמו"ר פעל וגילה שגם קטני ההשגה ביותר שייכים להשגת תורת החסידות, שלכן, בתקופה האחרונה הדפיס כ"ק מו"ח אדמו"ר מאמרי חסידות גם באידיש, עבור קטני ההשגה ביותר¹⁴.

וטעם הדבר – כיון שבימינו אלה צריכים להשלים הניצוצות הכי אחרונים ולפעול ביאת משיח צדקנו, ולכן צריך להוסיף בגילוי והפצת תורת החסידות, שעלידי זה "אתי מר דא מלכא משיחא"¹⁵.

ד. ויש להוסיף בביאור קשר ושייכות פנימיות התורה לעניין ה"גל"¹⁶:

אף-על-פי שבשביל עבודת הברורים, ובפרט ברור הניצוצות הכי תחתונים, צריך המברר

(יעקב) לירד ולהתלבש בלבושי המתברר (לבן), מכל מקום, צריך להיות הפסק ומחיצה ביניהם כדי למנוע השפעה בלתי-רצויה מהמתברר על המברר – שזוהו עניין ה"גל", "אני לא אעבור אליך גו' (ו)אתה לא תעבור אלי¹⁷ גו' לרעה"¹⁸.

יש צורך להתעסק בענייני העולם, אכילה ושתייה ודומיהם, כדי לברר את הגוף ונפש הבהמית וחלקו בעולם, אבל, בשעת מעשה צריך להיות באופן של הבדלה מחומריות העולם, לידע שמלבד עבודת הברורים אין שום שייכות ביניהם, ועלידי זה לא מקבלים השפעה מהעולם אלא אדרבה, עושים מהעולם כלי לאלקות, כמרומז בלשון הכתוב¹⁹ "ויצל אלקים את מקנה אביכם ויתן לי".

והכוח לעשיית ה"גל" הוא (במיוחד) עלידי פנימיות התורה, כי עלידי לימוד פנימיות התורה באים להבנה והכרה ש"אין עוד מלבדו"²⁰, שכל מציאות העולם היא אלקות, ועלידי זה פועלים שהעולם נעשה כלי לאלקות, ועד לשלימות שתתגלה בביאת המשיח (עלידי לימוד והפצת פנימיות התורה), כמו שכתוב²¹ "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר".

ה. ועוד עניין ב"גל" – בקשר ושייכות ליום ל"ג בעומר:

"גל" – נעשה מאבנים, כמו שכתוב "ויקחו אבנים ויעשו גל". וענינו בעבודה – כידוע²² ש"אבנים" קאי על אותיות, שעיקר ההדגשה בהם היא לא על ההבנה וההשגה, אלא על התוקף (אבנים) של קבלת עול. ובנדון דידן, שה"גל" שמפסיק בין הקדושה לענייני העולם הוא מאבנים, היינו לא עלידי הבנה והשגה, אלא עלידי קבלת עול דווקא.

זוהי שייכות "גל" ליום ל"ג בעומר – כי ענינו של ל"ג בעומר הוא בספירת ההוד, ובהוד גופא

17 נתבאר גם החילוק בין "אני לא אעבור אליך" ל"אתה לא תעבור אלי" – חסר הביאור (המו"ל).

18 ראה ב"ר פעה"ה, טו: "עד הגל גו' לרעה אין אתה עובר אבל אתה עובר לפרגמטיא".

19 ויצא אל, ט.

20 ואתחנן ד, לה.

21 ישעי' מ, ה.

22 ראה ספר יצירה פ"ד מ"ב (ובקצת דפוסים מט"ז).

12 חבוק ב, ד. וראה מכות בסופה. תניא פל"ג.

13 ראה לקו"ש ח"ג ע' 875.

14 ראה לקו"ר ח"א קמא, ב. ועוד.

15 אנה"ק דהבעש"ט – כתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.

16 סעיף זה הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ג ע' 479. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

קאלטע וואָסער"). חייבים להתחיל בעבודה בכוח עצמו מתוך קבלת עול, ואז נותן הרבי לפי הכוחות שלו (של הרבי), שלא לפי ערך העבודה כלל.

בעת יציאת מצרים היתה אתערותא דלעילא מצד עצמה ללא צורך בהקדמת אתערותא דלתתא, אבל במתן תורה נקבע הסדר שכל העניינים צריכים לבוא עליידי עבודה דווקא, ולאחרי זה נותנים מלמעלה שלא לפי ערך העבודה.

ועל דרך המסופר במדרשי חז"ל²⁸ שכאשר רבי חנינא בן דוסא ביקש מהמלאכים שיעלו עבורו אבן גדולה לירושלים, אמרו לו: "ובלבד שתתן ידך ואצבעך עמונו", "נתן ידו ואצבעו עמהם ונמצאו עומדים בירושלים".

ועל דרך זה בנדון דידן: צריכים להתמסר לרבי מתוך קבלת עול שלמעלה מטעם־ודעת, "הוד שבהוד", וכשהרבי רואה את ההשתדלות והמסירה ונתינה כו', אזי נותן הוא לפי הכוחות שלו, "תפארת שבתפארת".

* * *

פ. ידוע²⁹ שאדמו"ר האמצעי היה נוהג בל"ג בעומר לצאת לשדה, והיו רואים אז הרבה מופתים בנוגע לנשים עקרות שעליידי ברכתו נפקדו בבנים זכרים חסידים.

[בשאר זמנים שהיו באים אליו לבקש ברכה על ילדים, היה נוהג לשלוח לאחיו ר' חיים אברהם³⁰, ור' חיים אברהם היה לובש הכובע (או ה"שטריימל") וכו', מה שאין כן בל"ג בעומר, בצאתו לשדה, היה בעצמו מקבל הבקשות ומברך בבנים זכרים חסידים³¹].

ויש לומר הביאור בזה:

היציאה לשדה - יש לבאר עליידי משל ה"מלך בשדה" המובא בדרושי חסידות³² בנוגע לחודש אלול, שכאשר המלך נמצא בשדה "רשאין כל מי שרוצה להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר

28) קה"ר בתחלתו. וש"נ.
29) ראה "רשימות" חוברת קעט ע' 12 (נעתק ב"היום יום" ל"ג בעומר).

30) ראה גם "רשימות" חוברת ח ס"ע 7.
31) ראה גם "רשימות" חוברת סט ריש ע' 13.
32) לקו"ת ראה לב, ב. וראה סה"מ תש"י ע' 285.

הוד שבהוד, שאין זה באופן של הבנה והשגה, אלא באופן של הודאה³³, שזהו עניין קבלת עול³⁴.

* * *

ו. בשיחת ל"ג בעומר תש"א³⁵ אומר כ"ק מו"ח אדמו"ר של"ג בעומר הוא בספירת התפארת, תפארת שבתפארת - עליידי סדר ספירת העומר מלמטה למעלה, מלכות שבמלכות, יסוד שבמלכות, וכן הלאה, ועליידי זה, ל"ג בעומר הוא תפארת שבתפארת³⁶.

ועניינם של שני הסדרים בספירת העומר בעבודה: מלמעלה למטה - מצד גילויים - ענינו העבודה שעליידי טעם־ודעת, מתוך הבנה והשגה ותענוג (געשמאק). ומלמטה למעלה - ענינו קבלת עול, שהעבודה היא לא מצד הבנה והשגה ותענוג (געשמאק), אלא מצד קבלת עול בלבד.

והביאור בשני העניינים שבל"ג בעומר, הוד שבהוד (עליידי הסדר מלמעלה למטה) ותפארת שבתפארת (עליידי הסדר מלמטה למעלה) - שכאשר העבודה היא באופן של הודאה מצד קבלת עול בלבד (הוד שבהוד), עליידי זה דווקא באים לתכלית העילוי והיופי (תפארת שבתפארת).

ז. ומזה למדים גם בנוגע להתקשרות לרבי:

העניינים והכוחות שהרבי נותן לנו ("כל הנותן בעין יפה הוא נותן³⁷"), הם שלימות היופי, "תפארת שבתפארת", אבל כדי לקבל מהרבי יש צורך בהקדמת המסירה ונתינה אל הרבי מתוך קבלת עול, "הוד שבהוד".

הרבי נותן בעין יפה גם לאלה שאינם ראויים, אבל אי־אפשר לתבוע מהרבי, ולבד לא לעשות מאומה ("ניט אַריינטונקען קיין פינגער אין

23) ראה סידור (עם דא"ח) שער הל"ג בעומר דש, א ואילך.

24) חסר המשך הביאור בהרמז ד"גל עיני גו" [א* בענין זה נזכר גם מ"ש בזהר (ח"ג רצו, ב) שבעת הסתלקותו גילה רשב"י סודות התורה, "ולא סיים בוצינא קדישא למימר חיים כו"י].
לל"ג בעומר, ושייכותם של שני הרמזים ("עד הגל הזה" ו"גל עיני") זל"ז (המול).

25) נדפסה בקונטרס ל"ג בעומר שנה זו (סה"מ תש"י ע' 212), ולאח"ז בסה"ש תש"א ע' 116.

26) ראה שיחת ב' אייר ס"ב (לעיל ע' 38).

27) ראה ב"ב נג, רע"א. וש"נ.

שירידה זו היא "על-פי הדיבור", בודאי רצה לקיים הדיבור, ולא היה "אנוס" – שהרצון הוא מצד הכוונה העליונה שבדיבור, אבל בנוגע לירידה כשלעצמה הרי זה באופן של "אנוס".

ועל דרך זה בנוגע לירידת כ"ק מו"ח אדמו"ר בבואו לאמריקא – שמצד גודל הירידה של חצי כדור התחתון לגבי חצי כדור העליון בנוגע למתן תורה³⁷, הרי זה באופן של "אנוס", אלא שכך היתה הכוונה העליונה, "על-פי הדיבור", כפי שאמר³⁸ שביאתו לכאן היא בשביל העבודה בהרצת התורה כו'.

ובסגנון האמור – שביאתו לכאן היא יציאה לשדה בשביל לעשות בנינים זכרים חסידים:

יציאה לשדה – לא רק יציאה מהיכל המלך לעיר הבירה, או לעיר סתם, אלא יציאה לשדה דווקא – מצד גודל הירידה בחצי כדור התחתון. (והכוונה בזה) בשביל בנינים זכרים – שיכבשו את העולם, כמאמר³⁹ "איש דרכו לכבוש", וחסידים – שאינם דורשים שיתנו להם ש"י עולמות... אלא הולכים מתוך מסירת-נפש, כמאמר⁴⁰ "שורפן חסיד קוברן צדיק", ש"חסיד" מעמיד את עצמו בסכנה של נזק כתוצאה משריפת חלק ציפורניו כדי למנוע חשש סכנה לאישה מעוברת שתעבור על-גבי ציפורניו (אף-על-פי שהנזק שלו משריפת ציפורניו קרוב יותר מחשש סכנה לאישה מעוברת אם יתגלו הציפורנים ויצאו ממקום קבורתם), כיון שאינו חושב על עצמו, ועושה הכול לטובת הזולת⁴¹.

י. ובאופן כזה צריך להיות גם קיום השליחות של הרבי – "וירד מצרימה אנוס על-פי הדיבור": קשה אמנם לצאת לאיזו עיר כדי לכבשה. איך יכול – טוען הוא – לצאת לעיירה כזו שבה לא יהיה לו אפילו עם מי לדבר אודות הרבי... כיון שאף אחד מהממצאים שם אין לו מושג בעניינים כאלו, ובמילא הרי זה ירידה גדולה ביותר.

37 ראה אגרות קודש אדמו"ר מהור"י צ"ח ב' ע' תצב ואילך. וש"נ.

38 סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 5. ועוד.

39 יבמות סה, ב.

40 נדה יז, א ובתוד"ה שורפן חסיד.

41 ראה לקו"ד ח"א סח, א.

פנים יפות", מה שאין כן בהיותו בהיכל מלכותו, "אין נכנסים כי אם ברשות ואף גם זאת המוכרחים שבעם ויחדי סגולה".

והחילוק שביניהם – שבהיכל מלכותו ההתגלות היא נעלית יותר, כיון שמתגלה כמו שהוא בכל ענייניו הפנימיים, ובשדה ההתגלות היא לכל, שכולם יכולים להקביל פניו ולראותו. והיא הנותנת: כיון שאינו מתגלה בכל ענייניו הפנימיים כמו בהיכל מלכותו, אלא יורד ממדרגתו ויוצא לשדה, לכן יכולה להיות ההתגלות לכל.

וזהו הטעם שהמשל של "מלך בשדה" נאמר בנוגע לחודש אלול – כיון שאז היא ההתגלות לכל³³.

ועל-פי זה יש לבאר תוכן יציאת אדמו"ר האמצעי לשדה בל"ג בעומר:

בעניין ה"גל" שבל"ג בעומר, המחיצה שבסוף גבול הקדושה כדי להפסיק מפני החיצונים – מודגשת השייכות ל"שדה", מקומם של החיצונים, "עשו גו' איש שדה"³⁴. וזהו עניין היציאה לשדה בל"ג בעומר – שמורה על הירידה לדרגת התחתונה שבקדושה, שבה יש צורך ב"גל" (ל"ג בעומר) להפסיק מפני החיצונים.

וזהו הטעם שבהיותו בשדה היה מראה מופתים, שאין זה עיקר ענינו, ואדרבה, זוהי ירידה ממדרגתו³⁵ – כמשל המלך שבהיותו בשדה אינו מתגלה בכל ענייניו הפנימיים.

וכונת הירידה שביציאתו לשדה – כדי שעל-ידי זה ייוולדו בנינים זכרים חסידים.

ט. עניין זה – יציאה לשדה בשביל לעשות בנינים זכרים חסידים – מודגש גם אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר בבואו לאמריקא:

ובהקדם הביאור במה שכתוב³⁶ "וירד מצרימה אנוס על-פי הדיבור", שלכאורה, כיון שיעקב ידע

33 ע"ד מ"ש (ישעי' נה, ו) "דרשו הוי' בהמצאו", שהוא מצוי לכל יחיד (ראה ר"ה יח, א. וש"נ).

34 תולדות כה, כז. וראה אוה"ת עה"פ (קמב, ב ואילך). וראה גם שיחת ל"ג בעומר תש"ד ס"ו (סה"ש תש"ד ע' 118).

35 ראה גם שיחת ב' אייר ס"ט (לעיל ע' 43). ברשימה אחרת: ובפרט ע"פ הידוע שאדמו"ר האמצעי ה' כל כולו חסידות (ראה גם סה"ש תרפ"ז ע' 120), ואעפ"כ, באו הגילויים למטה בעניינים פשוטים.

36 הגש"פ. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1219.

* * *

יא. [.] בנוסח התפילות שאומרים בעת ההליכה על האוהל - כפי שנדפס ב"מענה לשון" - אומרים: "בזכות התנאים והאמוראים . . אשר איתן מושבם, ובזכות הצדיקים הקבורים במקום הזה". ומזה משמע, שבציון של צדיק נמצאים גם שאר צדיקים, תנאים ואמוראים וכו', כולל ובמיוחד (בשייכות לל"ג בעומר) רשב"י.

ולכן, הנני להציע, שמחר, ביום ל"ג בעומר, יום ההילולא דרשב"י - יום שמחתו, שמחה הכי גדולה⁴⁴, כמו שמחת נישואין, הילולא (דלא כיום הסתלקותו של משה רבינו שיש שמתעניין בו)⁴⁵ - ייסעו כולם על האוהל, ששם נמצא גם הרשב"י.

(משיחת ליל ל"ג בעומר ה'תש"י;
תורת מנחם כרך א עמ' 62-56: 68)

התיבה, "צהר תעשה לחיבה ואל אמה תכלנה גו", ועד שמ"צרה" נעשה "צהר" (כמובא בסיום המאמר דל"ג בעומר שנה זו (סה"מ תש"י ע' 211)), ודוגמתו בנוגע להצלת כל העולם בהגאולה האמיתית והשלימה - חסר הביאור (המו"ל).

(44) מ"ח מס' אייר פ"א מ"ד.
(45) טושו"ע או"ח סתק"פ ס"ב. וראה לקו"ש חל"ב ע' 256 בהערה (ד"ה וכדרישת רשב"י), ובהנסמן שם.

ואף-על-פי-כן, בידעו שזוהי השליחות של הרבי, "על-פי הדיבור", צריך להניח את עצמו על הצד ולמלא השליחות, "וירד מצרימה".

ובמכל שכן וקל וחומר: אצל הרבי עצמו היתה זו ירידה גדולה יותר שלא לפי ערך כלל, ואף-על-פי-כן, "וירד מצרימה",

- כולל גם העובדה שהרבי התעסק עמו... ולא עוד אלא שגם בשעה שהיה לרבי צער ממנו, הראה לו פנים שוחקות... הרבי אמר לי - בסוף הקיץ האחרון, בדברו אודות עניני "יחידות" - שעולה לו בבריאותו ("עס נעמט געזונט"), אבל אין זה ניכר ... -

על אחת כמה וכמה אצלו, שמצד מדרגתו אין זו ירידה גדולה כל כך... - בודאי שצריך למלא את השליחות ב"וירד מצרימה".

הרבי לא חיפש לעצמו דברים קלים, וגם לנו אינו מחפש דברים קלים. הוא בעצמו עבר את כל העניינים מתוך מסירת נפש⁴², וגם מאתנו תובע מסירת נפש.

ולכן צריך כל אחד ואחד להניח את עצמו על הצד ולעסוק במילוי השליחות לטובת הזולת⁴³.

(42) ברשימה אחרת: אצל הרבי ה' הענין דל"ג בעומר בכל יום - שתמיד מסר נפשו עבור כל העניינים, גם הפשוטים ביותר.
(43) נזכר גם ע"ד פעולתו של נח בהצלת קיום העולם ע"י בנין

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 276 ש"ח (ב־4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 138 ש"ח (ב־2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 6084000.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

"הייתכן?!"

לבלבל את סדר ההשתלשלות

טענה זו – "למה ניגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'" – היא גם (ובעיקר) בנוגע לזמן הגלות: מעמדם ומצבם של בני ישראל בזמן הגלות הוא באופן של "טמאים לנפש אדם" דאף ש"אתם הדבקים בה' אלוקים חיים כולכם היום", ועד לחיים נצחיים בלי הפסק בינתיים, מכל-מקום, "כולנו טמאי מתים", מצד השייכות להדורות שלפנינו שכבר אינם בין החיים, ודוגמתו ברוחניות – שאף שכבר "כלו כל הקיציץ", מכל-מקום, נמצאים עדיין בזמן הגלות מצד העניינים הבלתי-רצויים שהיו בדורות שלפנינו, החל מהדור דחורבן בית ראשון, והדור דחורבן בית שני.

ועל זה צועקים בני-ישראל: "למה ניגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'", הייתכן שנמצאים עדיין בזמן הגלות, שבית-המקדש חרב, ואי-אפשר להקריב קרבנות?!...!

[...] הייתכן שבמשך יותר מאלף ותשע-מאות שנים לא יכולים כל בני-ישראל להקריב קרבנות בבית המקדש?!...!

[...] "קרבן" ("אדם כי יקריב מכם קרבן לה") ענינו מסירת נפש. ואין לך מסירת נפש גדולה מזה שיהודי "מניח" שהקב"ה ישאיר אותו בגלות!...

יכול היה יהודי לבלבל את כל סדר ההשתלשלות כדי למנוע שבנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו (כל אחד ואחד מישראל) יהיה בגלות!

הייתכן – היה יכול יהודי לטעון – שהקב"ה משאיר אותו בגלות, ובפרט בגלות ארוך, אלף שנים, ועד קרוב לאלפיים שנה, וגלות קשה...!

(משיחת ט"ו באייר ה'תנש"א: התוועדויות תנש"א כרך ג עמ' 192-195 – בלתי מוגה)

לחזור ולבקש ולתבוע!

הפתגם "אין לנו להישען אלא על אבינו שבשמים" – הוא אחד הסימנים דחושך הגלות, עקבות משיחא, ומבואר בספרים טעם הדבר – שבכך "מתרץ" את עצמו על העובדה שאינו עושה מאומה, מכיוון שאין לנו אלא להישען על אבינו שבשמים! [...]

הנה על זה בא הלימוד וההוראה מ"פסח שני" [...]:

לא זו בלבד שבקשה ותביעה זו אינה היפך התורה חס ושלום, אלא אדרבה – התורה ציוותה להתנהג כן, על-ידי אנשי כנסת הגדולה, שתיקנו שכאשר יהודי מבקש צרכיו מהקב"ה בעת תפילת העמידה – יאמר בתפילתו "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח . . . כי לישועתך קיווינו כל היום", "ותחזינה עינינו בשובך לציון!" ואינו מסתפק בכך שמבקש ודורש זאת בתפילה אחת – אלא חוזר על בקשה ותביעה זו בכל תפילה ותפילה, ג' פעמים בכל יום!

[...] בני-ישראל מבקשים וצוועקים – ביחד עם דוד המלך, דוד מלכא משיחא – "עד מתי!..." וכמו כן צוועקים: אלוקים אל דמי לך ואל תחרש ואל תשקוט א-ל" [...].

ונמצא שעל-ידי זה שישאל מבקשים וצוועקים אודות הגאולה – פועלים הם שהגאולה תבוא במהירות וזריזות יותר מכמו שהיתה לולי בקשה ותביעה זו!

(משיחת י"ד באייר, פסח שני, ה'תשד"מ: התוועדויות תשד"מ כרך ג, עמ' 1686-1680 – בלתי מוגה)

לנהוג ללא פשרות, אך להציל ככל האפשר

משכנו של הכהן הגדול ב'לשכת העץ' – מעלה או חסרון? • בעבודת קירוב יהודים יש לשלול פשרות • מתי מצווה דוחה מצווה • וכיצד לנהוג כשלא ניתן להשיג את הרצוי במלואו? • מקורות לשיטת הזהב שסלל הרבי בנושא • מסדרת יסודתו בהררי קודש

– ואדרבה, כפי שמבאר הרבי על פי תורת אביו הרלוי"צ, "לשכת העץ" באה לרמוז על אריכות ימיהם וצדקותם של כהנים גדולים, עיין שם.

"גן" מצוות בפרשת משפטים

בהתוועדויות תשמ"ט (חלק ב' עמ' 307 ואילך) נתבארה העובדה שפרשת יתרו היא הפרשה השבע-עשרה בתורה, ואילו פרשת משפטים היא פרשה השמונה-עשרה. והרמז בדבר: יתרו – יש בה פרשת מתן תורה, ולכן מספרה 17 בגימטריא "טוב", כמאמר (אבות פרק ו' משנה ג') "אין טוב אלא תורה". משפטים – עוסקת ביישומם של הלכות התורה בחיי היומיום ובענייני עולם, ולכן מספרה 18 בגימטריא "חי" – לא טוב רוחני ומופשט בלבד, אלא משפיעה גם על החיים הגשמיים בעולמנו – "תורת חיים" (עד כאן תוכן הדברים על פי ביאורי החומש, היכל מנחם, כרך ב' עמ' קיד-קטו).

ואולי אפשר להוסיף בזה: "פרשת משפטים יש בה כ"ג מצוות עשה ול' לא-תעשה" – לשון ספר החינוך (הקדמה למצוה מב). כלומר יש "גן" [53=] מצוות בגימטריא. והנה המשותף לכל מצוות אלו, הוא כלשון הכתוב בפרשה זו (משפטים כב, ל): "ואנשי קודש תהיון לי" – לא מלאכים אלא אנשים, אבל "אנשי קודש"

"לשכת העץ" למה?

לגבי העובדה שלשכתו של כהן גדול היתה מעץ בשונה מכל הלשכות שהיו אבן וכדו' ונקראת "לשכת העץ" – האם היה זה גם כדי 'להכניע' את לבו של הכהן-גדול, כפירוש התוספות יום-טוב – נאמר בלקוטי שיחות חלק כח עמ' 221 (על פי התרגום ב'חידושים וביאורים בהלכות בית הבחירה' שיחה יו"ד (לשכת העץ) סעיף ב'): אף על פי שיש צורך להבטיח "שלא תזוז דעתו [=של כהן גדול] עליו", הרי אינו מסתבר ש"יהדרו" בדבר... ובפרט שגורמים לו טירחא רבה בעבודתו. ויש לבאר את החידוש בדבר: לכאורה מה בכך? – ובכן ברמב"ם בהלכות עבודת יום הכיפורים פרק ב' הלכה ה' נאמר מפורש: "בכל יום מי שזכה במחתה.. והיום [=יום כיפור] כהן גדול... שלא לייגעו בתוספת עבודה כדי להקל על כהן גדול שלא ייגע".

מדברי הרמב"ם למדנו שככלל משתדלים שלא לייגעו, אם-כן העובדה שמוליכים אותו מדרום לצפון ומצפון לדרום (שלא יתגאה בכתר כהונה – רש"י יומא יט, סע"א) היא עצמה חידוש. ולכן לא מסתבר ש"מהדרים" בחשדות נגדו – שלכן יצטרך להשתכן ב"לשכת העץ", ולכן שולל הרבי את פירוש התוספות יום-טוב וק"ל.

שעל ידי תורה ומצוות מקדשים את חיי היומיום ומגלים שהעולם הזה הוא ה"גן" של הקב"ה, עליו הוא אומר "באתי לגני".

לתואר "מדרש"

בלקוטי שיחות (כרך ד' עמ' 1236 הערה 34) נאמר, שבשם "מדרש" נקראים מאמרי חז"ל הדורשים ומבארים את הפסוקים גם אלו שבש"ס, עיין שם.

ויש לציין שכן מבואר בחידושי והגהות מהרי"ץ חיות לעירובין יח, א – ד"ה כל, ובמאמר דרכי משה להנ"ל ד"ה מדרש (נדפס ב"כל ספרי מהרי"צ חיות" חלק ב' עמ' תעט"פ) בארוכה.

שליטת "פשרות"

בשיחות רבות ובמכתבים מתייחס הרבי לשליטת פשרות בענייני תורה ומצוותיה, וכך התבטא באחת האיגרות (שולחן מנחם כרך ה' עמ' עג-ד):

העצה... לא לעשות פשרות, זאת אומרת לא לומר להם שמוותר לעבור ח"ו על חלק מהמצוות ובלבד שיקיימו מצוות אחרות, שהרי נוסף על האיסור דלשקר, הרי זה גם כן מגלה פנים בתורה שלא כהלכה, שינויים בדת וכו' – אלא לבאר... ולהסבירם, שלעת עתה לומדים עמהם על-דבר מצוה זו וידעו שיש עוד כמה מצוות, אבל הרי אי אפשר ללמוד על דבר כל העניינים בתחילה, ולכן מלמדים אותם צעד אחר צעד...

[וראה עוד בתורת מנחם כרך ח"י עמ' 62]

ובריבוי מקומות].

עוד הרחיב והאריך בנושא זה בשיחת קדשו – אור לעשרה בטבת תשל"ח (לקוטי שיחות כרך כ' עמ' 355 ואילך), בשליטת פשרות ו"מסחר" בתורה ומצוות. בין השאר התבטא (כאן בתרגום חופשי):

כאשר בא בשר ודם ורוצה לעשות "מסחר" במצוות ועבירות, "למכור" מצווה קטנה, כלומר לקבל עבירה, בכדי "להרוויח" מצוה גדולה יותר – מביא הדבר לידי כך, שסוף סוף מוכרים לא רק "קלה שבקלות", אלא רחמנא ליצלן, גם "חמורה שבחמורות", כנ"ל.

הרבי מדגיש במהלך הדברים:

ומובן בפשטות שאין לזה שייכות לעשה דוחה לא תעשה וכיוצא בזה – כי זהו דין בעשה ולא תעשה

גופא שתורה קובעת...

בהמשך מתייחס הרבי לשליטת פשרות בחינוך, וכן בקירוב גדולים (בשנים) לתורה ומצוותיה, ולבסוף גם לגבי "פשרות" העסקנים בענייני תורה ומצוות. אך לפועל קובע כ"ק אדמו"ר (שערי הלכה מנהג כרך ג' עמ' רלח"ט; שולחן מנחם שם עמ' עג):

השקפת התורה היא אשר במקום שאפשר להציל ילד מחינוך של כפירה רחמנא ליצלן לחינוך של הידור מצוה בתכלית וכו' – בוודאי צריך לעשות כל השתדלות בזה. ואם אי אפשר באופן כזה, אלא על כל פנים לחינוך של שולחן-ערוך גרידא בלי לפנים משורת הדין, או עוד גרוע מזה על כל פנים לחינוך של עיקר שמירת הדת והחמורות שבתורה, הרי גם כן צריך להשתדל להצילו ובלבד שלא יטמע בין העכו"ם ולקבל חינוך של כפירה ר"ל... האחריות השלימה בעשיית כל מה שביכלתם שיישאר על כל פנים נאמנים לדתם.

ירדה תורה למחשבת האדם

ויש להאיר ולהעיר על הנ"ל כמה הערות:

א. לשליטת הפשרות לכתחילה – לכאורה קצת ראייה מדברי הרמב"ם (סוף הלכות תמורה) "ירדה תורה לסוף מחשבת האדם וקצת יצרו הרע... ואם תתן לו רשות להחליף הרע ביה, יחליף היפה ברע ויאמר טוב הוא, לפיכך סתם הכתוב בפניו שלא יחליף". אבל אולי אין כאן ראייה כי זהו דווקא באיסור תמורה ולגבי "להרבות קנינו ולחוס על ממונו".

אמנם, ניתן לכאורה להוכיח זאת מהכלל ש"אין מעבירין על המצוות", כלומר: מכיוון שלפנינו מצויה מצוה פלונית, מעדיפה התורה שנקיימה גם כשהיא קלה ממצוה אחרת, רק משום שהראשונה באה לידינו קודם!

ב. מה שהדגיש הרבי "עשה דוחה לא תעשה וכיוצא בזה" – כוונתו ליישב בזה, שהרי לפחות בהשקפה ראשונה נראה שכמה וכמה מדיני התורה הם בעצמם מעין פשרה או ויתור – כגון: "חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה", "ניחא ליה לחבר דליעביד הוא איסורא קלילא ולא ליעבד עם הארץ איסורא רבה" (עירובין לבב, ושי"נ). "מצוה לבצוע" (סנהדרין ו, ב). "קם

אבו שמוע, ויהי היום עלתה על לב ראשי העם לגדור הפרצה ולעשות תקנה בועד כללי, לשמור ולעשות תגלחתם במספריים או בסם, ולמען יקבלו ההמון יותר [=יתירו] להם לגלח בימי העומר, כי בזה אפשר שיקבלו" - לכאורה זהו ממש הנושא שלפנינו.

הנה, תשובתו של החיד"א נחלקת לשנים: "אין ספק דאם ראשי העם יכולים לכוף להמון ישראל שלא יגלחו זקנם בתער, חובה עליהם לכופם... ומנהג שלא לגלח בימי העומר יהא מונח במקומו, כיון דכך פשט המנהג וכבר נודע כמה גדול כוח המנהג". מה שאין כן "אם מעלת רבני העיר וראשי הקהל עיניהם תחזינה מצרים [=ההיפך מלשון הפסוק "תחזינה מישרים" - וכאן הוא מלשון מיצרים וגבולים (העלמות והסתרים)], ואמדי דעתייהו דאין המון העם נשמעין להם אם לא בהתיר מנהג העומר... נראה פשוט דחובה מוטלת לבטל מנהג העומר, כדי לקיים איסורי תורה".

ארבע ראיות מביא החיד"א לפסק דינו זה:

א. גיטין לחא, - כשכפו אדון לשחרר את שפחתו הכנענית שנהגו בה רבים מנהג הפקר למרות המצות עשה "לעולם בהם תעבודו", ו"מנהג תגלחת העומר מנהג בעלמא, וקיל טובא מאיסור קל דרבנן".

ב. תשובת מהר"י מינץ סימן ה' - הובאה בט"ז ששל"ד - להתיר מינקת חבירו להינשא בתוך כ"ד חודש לפטירת בעלה, ובכך להציל את האשה והילד שלה מיציאה לתרבות רעה - ואף שהב"י חולק על הרמ"א בהיתר זה [הכא [=תגלחת בספירת העומר] כולי עלמא מודו".

ג. ספר חסידים סקע"ו להתיר איסור (קל לפי ערך) מאיסורים חמורים יותר.

ד. סוטה מחא, - הובא לעיל.

ומסקנת החיד"א: "הרי אף דתרווייהו איסור נינהו, כל דלית בידן לבטולי תרווייהו, דחינן איסור קל כדי שלא יעברו איסור חמור. והוא הדין בנידון דידן דאם באמת לא מקבלי שלא להשחית זקנם בתער כי אם בהתיר להם לגלח בעומר, שרינן להו דאינו אלא מנהג בעלמא".

ואכן דברי החיד"א מהווים גם מקור וגם הארה לדברי כ"ק אדמו"ר!

ליה בדרכה מיני" ועוד [וראה ביאור נפלא מכ"ק אדמו"ר בנוסח תפילת שבת קודש - "נצטוו ציווי פעליה כראוי" שזהו לעתיד לבוא - בספר 'מקדש מלך' כרך ד' עמ' תיא"תיב], ועל כך מבהיר כ"ק שזהו רצון ה', כי התורה עצמה קובעת שלכן אין זה "פשרה" או "מסחר" אלא רצון ה'!

מעט מעט אגרשנו

ג. לגישתו של הרבי ב"צעד אחר צעד" יש להצביע על מקור במסכת סוטה מחא, אמר רב יוסף זמרי גברי ועני נשי - פריצותא, זמרי נשי עני גברי - כאש בנעורת. ומקשה הגמרא [= דמכיון שסוף סוף שניהם אסורים]: למאי נפקא מינא? ומיישבת: לבטולי הא מקמי הא. ופירש רש"י: "אם אין שומעין לנו לבטל את שניהם, נקדים לבטל את זה שהוא כאש בנעורת".

ובאמת מצינו דברים מפורשים בנידון: בדברי הרשב"א (שו"ת ח"ה סרל"ח), המסתמך על "מעשה רב" של בית רבי שנאלצו (עבודה זרה טז,א) להגיש שור מפוטם כמתנה למלך בסמיכות ליום אידם (כפירוש רבינו חננאל שם), וכדי למעט באיסור יזמו הענקת סכום כסף גדול (ד' ריבואות ממון) בשלבים אחד אחר השני - קודם כדי שתידחה הקרבתו למחרת יום האיד, ואחר כך כדי שלא יוקרב כלל, "מאי טעמא? .. רבי מיעקר מילתא בעי, וסבר, יעקר ואתי פורתא פורתא" - ופסק הרשב"א:

להסיר המכשלה את העם, צריך לעלות מן הקלה אל החמורה... וכבר הראו לנו מועצות ודעת במה שהזכירו בפרקקמא דעבודה זרה... למיעקר מילתא בעי, ועקרו אותה פורתא פורתא... והעלמת עין מן העובר, לעתים מצוה, והכל לפי צורך השעה.

תער בזקן וגילוח בעומר

ד. ענין זה של "מסחור" במצוות, עלה על הפרק בתקופתו של החיד"א כפי שהוא מציג את הדברים בשו"ת חיים שאל סימן וא"ו בדונו בשאלה שלפנינו: "עיר שרוב ישראל הן בעוון מגלחים זקנם בתער, ויום יום ידרשון חומר האיסור כי רב ולא

פרשת אמור

אמור אל הכוהנים ואמרת אליהם (כא,א)

אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים (רש"י)

"להזהיר" – מלשון זוהר ואור.

"להזהיר גדולים" – כיצד יכולים הגדולים בתורה ועבודה 'לזהור' ולזכות לגילוי אור נעלה?
"על (ידי) הקטנים" – בזכות עבודתם עם פשוטי העם. וכפי שאמרו חז"ל (תמורה טז) שכאשר העשיר מעניק תרומה לעני, אזי, "מאיר עיני שניהם ה'".

(לקוטי שיחות כרך ז, עמ' 151)

* * *

חובתם של הגדולים בעבודת ה' להשפיע על הקטנים בעבודת ה' ולהפרישם מכל דבר אסור. כיצד עליהם לעשות זאת? – על ידי גילוי האור כי טוב הטמון בנשמתם ("להזהיר" מלשון זוהר ואור).

(לקוטי שיחות כרך כז, עמ' 158)

אמור אל הכוהנים ואמרת אליהם (כא,א)

אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים (רש"י)

בשלושה עניינים התורה הדגישה במיוחד את עניין החינוך – "להזהיר גדולים על הקטנים": אכילת דם, אכילת שקצים, וטומאת כהנים (ראה יבמות קיג).

יש בזה שלוש הוראות בחינוך:

אכילת דם – מסמלת התנהגות מושרשת באדם, שהרי בני ישראל היו שטופים בדם (רש"י ראה יב). בכל זאת נצטוונו להזהיר על כך את הקטנים על כך. מכאן, שאין מקום לטענה כאילו אי אפשר להשפיע על המחונך בדבר שכבר הורגל בו.

אכילת שקצים – מסמלת התנהגות נחותה וגסה ביותר, שכן שקצים הם דבר שנפשו של אדם קצה בהם. ובכל זאת מצווים אנו להרחיק את הקטן מזה. וכך אין מקום לטענה שבגלל גסותו של המחונך אין סיכוי שייכנסו באוזניו דברי החינוך והתוכחה.

טומאת כוהנים – מייצגת דברים הנשגבים מבינת אנוש, שכן עצם מושגי הטומאה והטהרה הם על-שכליים, ובכל זאת נצטוונו לחנך את הקטנים גם בעניין זה. הדבר מלמדנו שאין מקום לטענה שקשה להעביר למחונך דברים התלויים באמונה וקבלת-עול, כשהלה טוען שאינו מאמין בהם, אלא מחובתנו "להזהיר גדולים על הקטנים" גם בעניין כזה.

(לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 680)

ומן המקדש לא יצא (כא, יב)

מפרש הבעל-שם-טוב:

מחשבתו של אדם צריכה להיות דבוקה תמיד ב'מקדש', בעולם העליון, שגם כשהוא עוסק במילי דעלמא יהיה כאדם שיצא מביתו והוא חושב תמיד מתי יחזור לביתו.

(צוואת הריב"ש עמ' יד)

כל איש אשר בו מום לא יקרב (כא, יח)

מי שלא תיקן את 'מומי' נשמתו, היינו מעשים, דיבורים או מחשבות שאינם לשם שמים, אינו יכול לעלות ולהתקרב אל ה' באמת בעת התפילה (ואם עלה מורידים אותו ר"ל), עד שישוב אל ה' וירחמהו.

(תורה אור עמ' לו)

שור או כשב או עז (כב, זו)

לפנינו שלושה סוגים כלליים של נפש בהמית.

"שור" – נפש בהמית בעלת עוצמה רבה, כשור הזה שכוחו עמו לבעוט ולנגוח, ויש להשקיע כוחות רבים כדי לבטל את ישותה ואת בהמיותה.

"כבש" – נפש בהמית חלשה ורכה, שאין צורך ביגיעה רבה כדי לבררה ולזככה.

"עז" – נפש בהמית תקיפה ביותר, כעז זו שהיא "עז בבהמה דקה" (ביצה כה), וכדי לבררה דרושה יותר יגיעה מאשר אצל ה'שור'. שכן ישותו של ה'שור' היא בבחינת 'התפעלות', זו ישות 'חמה' ורוגשת, דבר המעיד שאיננה חלק מעצם מהותו אלא דבר נוסף עליו (ולכן יש בה שינויים, לפעמים היא מתגלה ולפעמים לא). ואילו ישותה של ה'עז' היא פנימית (היא אינה מתגלית אלא כשמנסים להשפיע עליה בעניין כלשהו) ו'קרה', דבר המעיד שהיא חלק מן העצם, וישות 'עצמותית' כזאת קשה ביותר לבטל.

(קונטרס התפילה עמ' 20)

שור או כשב או עז (כב, זו)

אומות העולם מונין להם לישראל ואומרים להם: עשיתם את העגל, ובדק הקב"ה בדברים ולא מוצא בהם ממש (שהערב רב עשאוהו, מ"כ), לפיכך נעשה שור ראש לכל הקרבנות (ויק"ר פכ"ז)

ה'צמח-צדק' מסביר את הטעם הפנימי שהשור דווקא הוא "ראש לכל הקרבנות": המטרה של עבודת הקרבנות היא להעלות את נפש הבהמה לשורשה, שהוא 'פני שור' שבמרכבה (שממנה נמשכות נפשות כל הבהמות). ומכיוון שנפש השור קרובה ל'פני שור' שבמרכבה יותר מנפש הכבש והעז, מובן שיש בהקרבתה העלאה יתירה של מין הבהמה.

(אור התורה ויקרא עמ' שכד)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת אמור¹

י"ג באייר

מנהגנו לאכול מצה בסעודת היום בפסח-שני⁶.
סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה, יום ראשון
בלילה אור ליום שני, בשעה: 07:49 בערב.
ובדיעבד - כל הלילה.

יום שני

ט"ו באייר

תענית 'שני' בתרא.

ערבית, יום ראשון בלילה: כבר נשלמו שלושים
יום מתחילת אמירת 'מוריד הטל' (ו'ותן ברכה'),
ולכן, בתפילה זו ומכאן ואילך - מי שנסתפק כיצד
אמר בתפילתו, אינו חוזר⁷.

יום רביעי

י"ז באייר

במנחה אין אומרים תחנון⁸.

יום השנה לפטירת הור"ח אי"א נו"נ ובעל מידות
ר' ישראל-אריה לייב שניאורסאהן ע"ה (תרס"ט-
תשי"ב), אחיו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו².
במנחה אומרים 'צדקתך'³.
אבות פרק ג.

יום ראשון

י"ד באייר - פסח שני

מוצאי שבת: אין אומרים תחנון⁴.

"אין עתה היכולת והאפשרות לשנות (ולכנות)
כפי הדרוש להקרבת קורבן פסח וכו' - ולכן גם אין
מקום שלא להיות בערב פסח או ב"ד באייר קרוב
לירושלים ת"ו"⁵.

(1) בחו"ל: אחרי-קדושים.

(2) לוח כולל-חב"ד. וראה קובץ 'י"ג אייר' (קה"ת תשנ"ב). צילום
מצבטו ב'ימי חב"ד' ביום זה. ראה אודותיו בס' 'תולדות לוי-יצחק'
(הוצאת קה"ת, כפר-ח"ד. מהדורה רביעית, תשנ"ה, פרק טו).
נפטר בליברפול שבאנגליה. ע"פ בקשת כ"ק אדמו"ר הועלה ארונו
לארה"ק, ונטמן בחלקת חב"ד בעיה"ק צפת (ימי חב"ד).
(3) לוח כולל-חב"ד, ע"פ סידור אדה"ז, לפני "למנצח... יענך" בקשר
לתחנון.

(4) סידור אדה"ז שם. וכתב הרבי: "בוזה חידוש גדול (וצע"ג ליישבו);
עיקר ענין פסח-שני צריך להיות (לכאורה, על-דרך פסח ראשון)
בליל ט"ו, ואפילו הקרבתו הוא לאחרי התמיד (מנחה) - ולכן
מוסיף (=מחדש) שם "שהוא י"ד באייר" - 'התועדויות' תשד"מ
ח"ב עמ' 1056.

גם במוצאי היום, כיוון שהוא הזמן דאכילת הפסח, שלא בא
מתחילתו אלא לאכילה - נוטה הרבי לומר שאז יש לנוהג בקריאת
שמע שעל המיטה כבמוצאי שבת ולא לומר תחנון (אבל במוצאי
ראש-חודש וכדומה, אין סיבה מספקת כל-כך שלא לומר תחנון,
מכיוון שאז מתחיל כבר יום ב' בחודש - התועדויות תשמ"ג ח"ג
עמ' 1414, בלתי מוגה. וראה הדעות בזה בכף-החיים סי' קלא ס"ק
(י).

(5) מכתב מ"ג אייר תשל"ה, 'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"ב סי' ריג.
בראשונה, בשיות אחוהי-שליפסח תשכ"ח אמר הרבי, שיש

להימנע ולא להיות ביום י"ד באייר בתוך ט"ו מיל סמוך לירושלים.
וזאת אף שעדיין צ"ע בנושא, ובמיוחד שרבו האוסרין להקריב
פסח בזמן הזה - כיוון שלדעת הר"ח [או רבנו יחיאל] מפריס ישנו
החיוב דפסח גם עכשיו, ובפרט שלדעת רבי (שהרמב"ם פסק הלכה
כמותו) פסח-שני הוא 'רגל בפני עצמו' וחייבין עליו כרת. אך לאחר
שהשתנה המצב, עקב כך שמאז הניצחון בששת הימים מחזרים
ללא הרף אחרי הגויים למסור להם הכול וכו', נשתנה הדין כאמור
בפנים.

הקושיות שכתב הגרש"י זיין ז"ל לרבי על פסקו הראשון, נדפסו
בהוספות לס' 'חידושים וביאורים בש"ס' ח"א עמ' שמו, והתשובות
עליהן נדפסו שם בפנים סי' ט, וכן בס' 'שערי הלכה ומנהג' סי' ריב,
ובכ"מ.

(6) הרבי הביא מס' 'דרכי חיים ושלוש', שאף שאכילת פסח-שני
היתה בליל ט"ו, מכלי-מקום ההקרבה היתה ביום והעיקר הוא
ההתחלה, לכן אוכלים מצה ביום י"ד - אג"ק ח"ב עמ' שנב. עם
זאת, ניתן לקיים את המנהג גם בליל ט"ו באייר, וכך נהג הרבי ברוב
השנים (הרה"ח ר"ל שי' גרונר).

(7) שו"ע אדה"ז סי' קיד ס"ג.

(8) כנ"ל הערה 2.

יום חמישי

ח"י באייר – ל"ג בעומר⁹

אין אומרים תחנון¹⁰.

אין מסתפרים גם בל"ג בעומר, מלבד תספורת מצווה לילדים¹¹.

(ילד שנולד לאחר ל"ג בעומר עד ערב חג השבועות ועד בכלל, עורכים את תספורתו בערב החג¹²).

יום הילולא של התנא רשב"י. יש נוהגים להדליק ריבוי נרות בלילה בבית הכנסת (ובארץ הקודש נהגו הכול ב'הדלקות' פומביות)¹³ ועושים שמחה "בכל לב ונפש"¹⁴, כי רצונו הוא שישמחו ביום זה¹⁵.

ביום זה יש לתת צדקה בהוספה מיוחדת¹⁶. נהגו לאכול ביצים בל"ג בעומר¹⁷. בבית אביו

של הרבי נהגו לאכול חרובים, לזכר החרובים שמהם ניזונו רשב"י ורבי אליעזר בנו במשך זמן היותם במערה¹⁸.

"עת סגולה היא, להתעוררות ולתוספת אומץ בגילוי והפצת פנימיות התורה, שבדורנו נתגלתה במעיינות החסידות ותורתה"¹⁹.

יש הדגשה מיוחדת על 'אהבת ישראל' ביום זה²⁰.

"השייכים לזה, צריכים לסדר נסיעה למירון, אבל לאידך גיסא, אין מההכרח שתיסע כל הישיבה... והנשארים יארגנו התוועדות במקומם"²¹.

"אצל חסידים היו נוהגים לשבת להתוועד בל"ג בעומר לפנות ערב, בין מנחה למעריב"²².

גם נשי ובנות חב"ד יערכו היום התוועדות²³.

בהתוועדות זו עורכים מגבית של צדקה²⁴.

* הרבי עזרר²⁵ "להוסיף בתורה, עבודה וגמ"ח – עליהם העולם עומד, והרי רשב"י עליו נאמר 'וצדיק יסוד עולם'... נתינה לצדקה במספר ח"י – והרי ל"ג בעומר הוא ח"י באייר (ראשי תיבות: אברהם, יצחק, יעקב, רחל, שכוללת כל ד'

9 בעומר – למרות שנוסחנו הוא לספור "לעומר" – כי כשינוי לנוסחנו לא הקפידו לשנות גם בתאריכי מכתבים וכדומה, ונשאר הנוסח הישן (אג"ק ח"א עמ' רט). במקום אחר כתב הרבי רמז בדבר: בספרי פולין מובא ש'ל"ג בעומר' בגימטריה 'משה' – להעיר דרשב"י "היה ניצוץ משה", "ונתעלה לאותו אור שקיבל משה כשעלה לקבל לוחות שניות" (עמק המלך ס"ב ד', ועל-דרך זה בכמה מקומות) – לקוטי שיחות ח"ז עמ' 337.

10 סידור אדמוה"ז לפני "למנצח... יענך". וראה שו"ע אדמוה"ז סי' תצג ס"ו ה. השלמות ה'דברי נחמיה' לשו"ע סי' קלא ס"ח [נדפסו בהוספות לשו"ע הישן ח"א עמ' 357, ובמהדורה החדשה ח"ד עמ' תכה].

11 ראה שעת סו"ס תצג. 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רפג"ד. וראה שם עמ' רפד אודות נישואין. ובשנים האחרונות ע"פ הוראות הרבי עורכים נישואין ביום זה, גם ללא סיבות מיוחדות.

12 אג"ק כרך יב עמ' תמא (למי שנולד בכ' אייר – 'אוצר' עמ' רס).

13 בעבר נהגו בהדלקות גם בירושלים ובחברון, ורבותינו השתתפו בזה – אג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"ג עמ' יד, שה"ש תרצ"ט, עמ' 330. לפרטי המנהג וטעמיו, ראה ס' 'בין פסח לשבועות' פי"ח סט"ו ואילך. אג"ק ח"י ח עמ' רסו.

14 אג"ק אדמוה"ז ח"א (הוצאת קה"ת, ברוקלין תשמ"מ), עמ' קיז.

15 לוח כולל-חב"ד, ע"פ לקוטי שיחות חלק ד עמ' 1304 ועוד, מה'משנת חסידים', החיד"א וכו'. וראה 'התוועדות' תשמ"ה ח"ג עמ' 1994: "ביום זה – דבר פשוט הוא שצריכים כולם להיות בשמחה גדולה", עיי"ש. בקשר למנהגים העתיקים בשמחת רשב"י, ראה גם המובא בספר השיחות תשנ"ג ח"ב, עמ' 460.

16 'התוועדות' תשמ"ה ח"ג, עמ' 2017. וראה גם 'התוועדות' תשמ"ח ח"ג, עמ' 319.

17 ועל הרבי מסופר, שנהג לאכול ביצים שקליפתן נצבעה בשעת הבישול בצבע חום – 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רפ. [בד"כ עשה זאת הרבי בחדרו, אך בהתוועדות ל"ג בעומר תש"ל היתה מונחת ביצה קשה על השולחן, ובשעת ההתוועדות חתך אותה הרבי לארבעה חלקים, ואכל ממנה. וראה 'אוצר מנהגי חב"ד' ס' ע ערה].

18 'התוועדות' תשמ"ב ח"ג עמ' 1395.

19 אג"ק חלק כ עמ' רכג.

20 'התוועדות' תשמ"ו ח"ג עמ' 362, ועוד.

21 'שערי המועדים – ספירת העומר' סי' צד, וש"נ. וראה בשיחת מוצש"ק אמור, אור לפסח-שני תשל"ח סי' ד, שבספרים מובא דבר פלא, שאותם שהיו בל"ג בעומר במירון, הרגישו שמחה מופלגת, עד שאין זה מובן כלל בדרך הטבע, אך כך הוא הרגש האדם שם בפשטות (ראה גם בס' 'טעמי המנהגים', עמ' ערה). ומבאר הטעם, מפני שאז התקיים ברשב"י "בחד קטירא אתקטירא...". היינו בדוגמת דרגת משה רבינו שבכל אחד ואחד מיישראל.

22 ספר המנהגים שם, מספר השיחות תש"א עמ' 119. ושם גם ביאור העניין ע"פ גללה מהרה"ח ר"ה מפאריטש, ובהערה – מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

23 בזמן הצמח-צדק היו עורכים ל'יושבים' [=חסידים שהתעכבו בליובאוויטש משך-זמן ללימוד תורה ועבודת ה', בלא מסגרת] ולאורחים, סעודה גדולה בדגים ובשר לפני ערבית אור לל"ג בעומר (רק הצ"צ עצמו אכל – בלילה – מאכלי חלב) 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רדע. ועיי"ש עמ' רעטר"פ.

23 אג"ק ח"ג עמ' מזו וחי"א עמ' עט.

24 נסמן לעיל הערה 16.

25 במכתבו מיום א' פ' בחוקותי תשמ"ט "ע"ד הצעת רבים והחלטתם לעשות כן במעשה בפועל", לקוטי שיחות, כרך לב, עמ' 254. ובשולי המכתב: "ג.ב.: מובן ופשוט שגם לאחר ל"ג בעומר יש לעשות ולהשלים כל הנ"ל, כלימוד פסח שני דמיניה אוליין: 'ניטא קיין פאָרפּאַלן [=אין דבר אבוד], ובכפלים לתושה".

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו היה משתתף לפעמים בתהלוכה ובכינוס ואומר שיחה מיוחדת לכבודם, ועודדם ביותר. בדרכו לציון הק' היה נוסע ל'שדה' שבו התכנסו הילדים, ושוהה שם מעט ואחריכך ממשיך אל הציון.³¹

"אצל אדמו"ר האמצעי היה ל"ג בעומר מימים טובים המצויינים. היה יוצא לשדה בעריכת סעודה קלה, שתיית משקה ואכילת ביצים מבושלות ובניגונים ובריקודים. וראו אז הרבה מופתים", בעיקר בנוגע לפקידה בזרעא חייא וקיימא. וכך נהגו למסור לרבי בקשות בנושא זה ביום ל"ג בעומר, ומשפחות רבות זכו להיפקד בזכות זה.³²

האמהות). בעבודה - מזמור ל"ג בתהילים, ספר דוד בן ישי בתור נעים זמירות כל בני ישראל. בתורה - בפרשת השבוע, ובפרט בחלקו המיוחד ליום זה [השיעור בחת"ת]...".

* מנהג שפשט בכל תפוצות ישראל: ביום ל"ג בעומר אוספים את כל הילדים, ומסבירים להם מעניינא דיומא, אודות רשב"י וכו'.²⁶ אחר-כך יוצאים עימם לטיול אל השדה [והמנהג שהתניקות - גם הבנות²⁷ - יורים בקשת בל"ג בעומר²⁸], ונותנים להם מיני מתיקה שישמחו את ליבם, וכל זה [נעשה בשעה המתאימה ללימוד תורה] משום "עת לעשות לה'..."²⁹, שעלידי זה נוסף בחינוכם ביתר שאת וביתר עזו.²⁹

בימינו עושים זאת בתהלוכות ובכינוסים לילדי ישראל ברוב עם ובפרסום גדול, בכל אתר ואתר.³⁰

תהלוכות גם בארה"ק, ומוסיף והולך מידי שנה בשנה - ראה פירוט השנים ב'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רעו. לפי המענות והתגובות של הרבי, אין מניעה מלהזמין 'אמן' פופולרי לא־דתי לתהלוכות, כדי למשוך ילדים, ובלבד שההופעה תהיה בדוקה כראוי.

בהגדרת הפרסים שנוהגים לערוך אז, יש להקפיד למלא את הוראת הרבי: "העירתי כמה פעמים, שבכל כיוצא־בזה צריכה להיות הגרלת ספרי קודש, וקל להבין". בשנת תשל"ג הופיע בפרסום מטעם צא"ח ילד המקבל 'כדורגל' כפרס העיקרי במבצע של"ה, ובתגובה מסר יו"ר המזכירות, הרה"ח ר' חמ"א חודקוב ע"ה, ליו"ר צא"ח הרה"ח ר"י לייבוב ע"ה, שהרבי אינו גורס כלל פרס זה, ושיש להשמיד את המודעות שכבר נדפסו (ראה לשון המענה ב'התקשרות' גיליון נא עמ' 14). אודות פרסים אחרים, כמו אופניים, מצלמה, טיסה בשמי הארץ וכדומה, הסכים הרבי שאין מניעה, ורק הוסיף "אלא שהספרים יודגשו בהפרסומת" ('התקשרות' גיליון מב עמ' 15-14. 'צעירי אגודת חב"ד' עמ' 298).

וכן הציע הרבי לחסידים לעלות על הציון היום, כיוון שקברי צדיקים בכלל הוא במקום העלייה לציון הרשב"י - 'תורת מנחם' תש"י, עמ' 67. וראה עד"ז בס' 'קב הישר' פרק עא. (32 ספר־המנהגים עמ' 43, מלקוטי־דיבורים, כך ג, דף תקיטא, ו'היום יום' ל"ג בעומר. ביאור בזה ב'תורת מנחם' תש"י שם, עמ' 60.

וגם הפיוטים בשבחו של רשב"י (כמו פיוט 'בר יוחאי') שלא ראינו שיאמרו אצל רבותינו נשיאינו, קרוב לומר שהיה אצלם במחשבה - 'התועודיות' תשמ"ז ח"ג, עמ' 271.

במענה למנהלת 'בית רבקה' בשכונת הרבי, שהודיעה שהתלמידות ת' יוצאות לשדה בל"ג בעומר, וישחקו עם קשת כנהוג, ענה הרבי "הרומז גם־כן לקשת [-בענן], שהוא סימן לביאת משיח (זח"א עב,ב). והחרים [=המשך] מאמרי חסידות לאדמו"ר מהר"ש משנת תרל"א [עמ' סט], ותשואות־חן על הבשרות טובות, וגדול הזכות וכו'". עכלה"ק. (ופשוט שאין שייך בזה 'לא ילבש' (ראה רש"י נוזר נטא, וש"נ) שהרי קשת־המשחק אינה דומה לכלי נשק כלל, ומה גם בימינו שאין מצוי כלל השימוש בזה כנשק).

מנהג זה הובא ונתבאר בס' בני־יששכר מאמרי חודש אייר מ"ג פ"ד, ובספרים שהובאו בס' 'בין פסח לשבועות' פ"ח סל"ו. וראה 'תורת מנחם' תשי"א ח"ב עמ' 77. לקוטי־שיחות, כך לז, עמ' 121, הערה 5 באריכות.

'התועודיות' תשמ"ח ח"ג, עמ' 1727, 'התועודיות' תשמ"ז ח"ג, עמ' 268.

30) 'כינוס' בבית־חינו היה כבר בשנת תש"ג. את צורת ה'פאראד' - צעדה המלווה בשלטים וכרזות - לבש בשנת תשט"ז (הכינוס התקיים שם לפני התהלוכה). בשנת תשמ"מ היתה הוראה לערוך

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיהו ע"ה דייטש